

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین
دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد (MPH)

موضوع :

بررسی اپیدمیولوژیک قربانیان حوادث رانندگی محدوده استان قزوین

در سال ۱۳۸۹

استاد راهنما :

دکتر سعید آصف زاده

استاد مشاور :

دکتر محمد مهدی امام جمعه

نگارش :

دکتر نوروژا قدیری اصلی

تابستان ۱۳۹۱

چکیده:

مقدمه: تصادفات رانندگی یکی از مهمترین عواملی است که بیشترین درصد مرگ و میر را در کشور به خود اختصاص داده و همه ساله هزاران نفر را به کام مرگ می‌کشاند. در سال ۱۳۸۹ سوانح و حوادث با ۱۱/۴٪ سومین علت مرگ و میر در استان قزوین بوده است. تعیین عوامل کاهش مرگ و میر در این گونه حوادث از مهمترین اولویتهای تحقیقاتی است. بر این اساس اپیدمیولوژیک قربانیان حوادث رانندگی محدوده استان قزوین سال ۱۳۸۹ مورد بررسی قرار گرفت.

هدف: تعیین توزیع فراوانی قربانیان حوادث رانندگی محدوده استان قزوین سال ۱۳۸۹ بر اساس جنبه های مختلف اپیدمیولوژیک

روش کار: این مطالعه به روش توصیفی و با استفاده از اطلاعات برگرفته از پرسشنامه هایی است که در زمان معرفی متوفی به مرکز پزشکی قانونی تکمیل گردیده است. این اطلاعات شامل خصوصیات دموگرافیک متوفی، مشخصات محل تصادف، نحوه تصادف، نوع خودرو و وضعیت متوفی بر اساس گزارش کارشناس تصادفات و علت اصلی فوت بود. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی، آزمون کای اسکور و آنالیز همبستگی توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل و مقایسه قرار گرفت.

یافته: شیوع مرگ و میر ناشی از تصادفات رانندگی در استان قزوین سال ۱۳۸۹، ۰/۰۴ درصد بدست آمد و تصادفات رانندگی ۸/۷۹٪ علل مرگ و میر های آن سال را به خود اختصاص داده است. میانگین سنی قربانیان $37/2 \pm 19/4$ سال بوده و ۷۷/۶ درصد آنها را مردها تشکیل می‌داد. ۶۸/۹ درصد افراد متأهل بودند. محل سکونت ۷۵ درصد قربانیان شهر بوده و ۹۱/۵ درصد آنها دارای مدرک تحصیلی دیپلم و زیر دیپلم بودند. ۲۰/۴ درصد قربانیان دارای شغل آزاد بوده و در مجموع ۵۰/۶ درصد تصادفات منجر به فوت در حد فاصل بین ساعات ۱۲ تا ۲۱ بدست آمد. اکثر مصدومین در کمتر از یک روز و در محل حادثه فوت نمودند و بیشترین قربانیان مربوط به شهرستان قزوین، در ۹ کیلومتری راه اصلی شهر و در طول روز بود. ۴۲/۵ درصد قربانیان، سرنشین، ۳۹/۷ درصد راننده و ۱۵/۶ درصد آنها عابرین پیاده با لباس تیره بودند. ۵۲ درصد قربانیان در اثر تصادف دو خودرو جان خود را از دست دادند که بیشتر آنها خودرو سواری پراید سفید رنگ و موتورسیکلت بودند. ضربه به سر و صورت بیشتر فراوانی در تصادفات را داشت. بین رنگ لباس متوفی عابر پیاده و میزان روشنایی محیط، ارتباط معنی دار بدست آمد ($P < 0.01$). بین رنگ خودروی برخورد کننده با عابر پیاده و میزان روشنایی محیط، ارتباط معنی دار بدست نیامد. بین رنگ خودروی متوفی و میزان روشنایی محیط، ارتباط معنی دار بدست نیامد ($\chi^2=56.82$ و $P\text{-value}=0.18$).

نتیجه‌گیری: پایین بودن سطح آگاهی قربانیان، عدم استفاده از وسایل و تجهیزات ایمنی خودرو و موتور سیکلت، عدم رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی، عدم حضور به موقع در صحنه تصادف و تأخیر در انتقال مصدومین به مراکز درمانی و پایین بودن استاندارد ایمنی خودروها از جمله مهمترین عوامل در افزایش مرگ و میر در تصادفات رانندگی است.

کلید واژه ها: اپیدمیولوژی، حوادث رانندگی، قزوین، سال ۱۳۸۹.